

HÚSVÉT ÜZENETE

Lk 24, 5.

Figyelték-e meg Kedves Atyánkfiai, hogy keresztény ünnepeink közül híveink életében hűsvétnek van a legnagyobb vonzóereje? Karácsony a Jézus születése körül keletkezett színes mesevilágával mindenekelőtt a gyermeki képzeletet foglalkoztatja. A felnőttek annyiban kapcsolódnak bele ebbe az ünnepbe, hogy az ajándékozó lelkület karácsonyi örömfakasztásából igyekeznek kivenni részüket és a család körében igyekeznek ünneppé tenni a Jézus születése feletti örömnép napjait. Pünköst a tavasz teljes pompázása idején jön hozzánk, a tanítványi lelkesedés „tűzpróbát“ kiállt sikerével, a keresztény egyház megalakulásának öröm mámorával, a lélek bizonyágtételének tűzével — üzenetével. Mindkét ünnep a hívő ember örök öröm- és boldogságvágyával van kapcsolatban. Nincs bennük töprengés és aggodalom. Hűsvét — bár a bibliai hagyomány szerint — a Jézus feltámadása örömuzenetét hozza s a tanítványok ama megbizonyosodását tükrözi, hogy a Mester él; hogy a halál nem tudott felette diadalmaskodni, a valóságban mégis sok töprengést, kétséget tartalmazó problémát vet fel minden évben: Van-e élet a halál után? Ez a kérdés mindig foglalkoztatott minket s mert ezzel kapcsolatban kézzelfogható bizonyítékok nem állnak rendelkezésünkre: foglalkoztatni is fog mindig. „Valóban édes a világosság és jó a mi szeminkkel nézni a napot!“ — tanítja a Prédikátor (11, 7) s tényleg aggódva gondolunk a halálra, az azzal ránszakadó sötétségre, az élet lángjának kialvására s arra, hogy mi is következik a halál után.

Egyszer egy nagy államférfit barátja mélyen gondolatokba merülve találta, annyira, hogy sem a kopogtatást nem hallotta, sem az ajtón való belépését nem vette észre. Amikor az üdvözlő szavakra szemmel láthatóan felrezzent, barátjának arra a kérdésére, hogy mi felett gondolkozott annyira elmerülve, ezt felelte: „A halálom [utáni első öt percre gondoltam!“ — Bár van olyan életfilozófia is, hogy „soha egy múltó gondolatot se szentelj a halál problémájának!“

Régi sírok fölé állított kőoszlopokon gyakran látható egy dombormű, amelyen egy ifjú lefelé fordított fáklyát tart a kezében. Mít jelképezhetett ez a dombormű? A földbe jutás egyetemes tapasztalatát? Az élet kialvását? Elmúlását? Vagy reménytelen lemondást? Ki tudná megmondani? Az ifjú arcán látható szomorú vonás a vigasztalhatatlan bánatot tükrözi, melyet a halál reménytörlő ténye felett érezhetett a domborművet alakító művész nemzedéke.

A keresztény hűsvét, mintha csak e régi felfogással szállana harcba, a Jézus sírjánál felfelé mutató ifjú képét hozza s ajkára ezt a kérdést adja: „Mít keresitek a holtak között az élőket?“ Majd a teljes meggyőződés hangján folytatja: „Nincs itt, hanem feltámadott!“

Mi van a kép mögött? Közismert történet, melyet a bibliai írók sok eltéréssel jegyeztek fel, de amely leírások megegyeznek abban, hogy mind a Jézus testének bebalzsamozására a sírhoz menő asszonyok, mind a tanítványok, a Jézus halálát követő reggelen: a sírt üresen találták. Jézusnak a sírból való kijövetelét, az ún. „feltámadást“ nem látta senki, de az üresen talált sír kitermelte a hitet, hogy a sír csak úgy lehetett üres, ha Jézus feltámadott!

Hogyan keletkezett ez a keresztény hagyomány? Erre pontos feleletet csak úgy lehetne adni, ha a sír üresen találásának történeti oka világosan állana előttünk. Ezt azonban semmiféle történelmi dokumentum meg nem őrizte. Így a tanítványok lelki állapotában Jézushoz fűzött szent várakozásukban kell keresnünk a magyarázatot.

A halál gondolata és ténye bármennyire is megdöbbentő, nem tudja kiölni azt az ösztönös meggyőződést, hogy az, akit olyan nagyon szerettünk, nem lehet halott. Minél messzebb megyünk vissza a múltba, annál színesebb képeken keresztül látjuk eme hitnek kifejeződését.

A tanítványok megrendültek Jézus halála feletti s kétségbeesetten húzódtak vissza a jeruzsálemi felház emlékeket idéző csendes belsejébe és éppen itt, ezen a megszokott helyen, megszokott környezetben érzik meg, hogy a Mester velük van! Itt idézték fel a Jézussal töltött idő felemelő eseményeit, Jézus tanításait s köztük azt a feledhetetlen mondatát: „Ne féljete azoktól, akik a testet ölik meg, a lelket pedig meg nem ölhetik“ (Mt 10, 28). Nem ez volt-e az az útravaló, amelyet tanítványi kiküldetések alkalmával nekik feltarisnyált?

Nem érzik-e az ő jelenlétének lelket megerősítő hatását minden egyes tanításában, melyet vissza-idéznek, minden eseményben, amelyet újra meg újra végigélnek? Hogy tudták volna ezt a lelki megerősödést, amelyet éreztek, kifejezni, ha nem azzal, hogy a Mester feltámadott?

A vallásos ember nem mindig tud a logika szabályai szerint gondolkodni, következtetni, hanem a hit képletes nyelvén, kézzelfogható bizonyosságot sugárzó képeken keresztül juttatja kifejezésre azt, ami mint vágyalom él benne. Ami egy vallásos élmény képletes nyelvezetének kifejeződése lehetett, az lett szószерinti valósággá, amelynek megnyugtató hatásától ők maguk sem tudtak szabadulni s bizonygatták teljes meggyőződéssel: „Feltámadott az Úr, bizonygyal feltámadott!”

Mi a tanítványok e vallásos élményének mibenlétét nem keressük, azt nem elemezzük. Mi tudjuk, hogy az elhalt test felbomlik, porrá lesz. Így a testi feltámadásban nem hiszünk. De a bibliai leírásból mi is azt a következtetést vonjuk le, hogy a test halálával és sírba-tételével nem fejeződik be az élet! Mi a Jézus sírjánál elhangzott kérdésre: „Mit kerestek a holtak között az élő?” azt válaszoljuk, hogy nem is keressük Jézust a holtak között! Mi hiszük s e hitünk szent meggyőződéssé erősödött bennünk, hogy a test elporladása ellenére az, ami a testet élővé tette, az örökre él, mert a lélek, amely testünket élővé teszi, Istentől való és így halhatatlan!

Valahányszor rokonaink, ismerőseink és jó barátaink körében a halál látogatást tesz és kiszakít valakit körünkből, akit nagyon szerettünk s amikor a fájó pillanatokban újra meg újra felvetődik a kérdés: „Semmivé lesz-e életünk a halál által?” vagy: „Van-e folytatása létezésünknek a halál után?” mi teljes meggyőződéssel válaszoljuk az „igen”-t. Mi hiszünk a lélek halhatatlanságában.

A vallásos hit szempontjából nem az életnek földi időtartama a fontos, hanem annak minősége. Az élet végtelenségének gondolata és hite akkor nyer vallásos jelentőséget, amikor azt az életminőség gondolatával összekapcsoljuk. 33 év, amennyit Jézus itt élt, a szeretet és önfeláldozó szolgálát szellemében eltöltve nagyobb jelentőségű, mint egy évszázad ezek nélkül.

Az élet jelentőségének felismerése, a vallásos hit szempontjából azzal kezdődik, amikor „itt és most”, a földön adódó életfeladatokat felismerjük. „Lássátok, milyen szeretetet adott nekünk az Atya, hogy Isten fiainak nevezetünk!” — „Most Isten gyermekei vagyunk és még nem lett nyilvánvalóvá, hogy mivé leszünk”, tanítja a János első levele. Ebben a tanításban bennefoglaltatik a hit életünk jelentőségében, hit az istenfiúságból származó nagy feladatok felismerésének fontosságában.

A hívő keresztény ember ha az életét az embertársai javára használta fel, aki arra igyekezett, hogy Istennek tetsző életet folytasson s mint Istennek „munkatársa” éljen (I Kor 3, 9), az előtt a halál nem jelent tragikus problémát. Annak a halál átmenet a mulandóság világból az örökkévalóság világába, ahol a lélek értékei a maguk teljességében bontakoznak ki előttünk.

Jézus azt mondta: „Boldogok, akik nem látnak és mégis hisznek.” Jézus sírjánál pedig azt mondotta az ifjú: „Mit kerestek a holtak között az élő?”

Mi a tanításaiban, lelkiségében, élet- és jellemformáló ereje örök valóságában velünk levő Jézusban az élet diadalát látjuk a halál felett, és hiszük, hogy ezzel az örökké élő, ható, velünk levő és bennünk munkálkodó jézusi lelkülettel örökéletet nyerünk! Amen.

Dr. LŐRINCZY GÉZA

HŰSVÉT LELKI TARTALMA

Mt 28, 5—6, 16—17

Nisan hónap 14-én, vagyis a Jézus korabeli zsidó időszámítás szerint a tavasszal kezdődő új év első hónapjának 14-ik napján nagy eseményeknek voltak szemtanúi a pászka-ünnepre Jeruzsálembé zárandokolt zsidók. Híre futott, hogy azt a prófétát, aki több mint egy éve tartotta izgalomban a közvéleményt érdekes és újszerű tanításaival, valamint csodás tetteivel, a szinedrium (a legfelső zsidó tanács) elfogatta és mint Róma-ellenes lázadót Pilátusnak, a római helytartónak kivégeztetésre átadta. A helytartó — bár nem találta állami szempontból veszedelmesnek a neki átadott foglyot — a zsidó felső tanács és a felbújtogatott nép határozott